

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Čuhelové, Ph.D., a soudců Mgr. Ivy Krejčířové a JUDr. Michala Ryšky v právní věci

žalobce: **J. S.**, narozený dne XXXXX
bytem v XXXXX, XXXXX
zastoupený advokátkou Mgr. Hanou Ort, Ph.D.
sídlem v Brně, Masarykova 413/34

proti
žalované: **Psychiatrická nemocnice Brno**, IČO 00160105
sídlem v Brně, Húskova2
zastoupená advokátem JUDr. Ing. Lukášem Prudilem, Ph.D.
sídlem v Brně, Bašty 8

o ochranu osobnosti, o osvobození od placení soudních poplatků,

o odvolání žalobce proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 19. března 2019, č. j. 112 C 74/2016-422,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se **potvrzuje** v tomto znění:

Žalobci se přiznává osvobození od soudního poplatku z dovolání ve výši 85 %.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně napadeným usnesením přiznal žalobci osvobození od soudních poplatků ve výši 85 %.
2. Žalobce podal proti tomuto usnesení odvolání, ve kterém uvedl, že soud prvního stupně pochybil, když mu přiznal osvobození od soudních poplatků pouze v rozsahu 85 %, neboť v dřívější fázi řízení jej osvobodil z 90 %. V březnu 2018 se rozvedl se svou manželkou, avšak již od září 2016 společně nehosponaří. Navrhl, aby odvolací soud napadené usnesení změnil a zcela jej osvobodil od soudních poplatků.
3. Žalovanému nebylo odvolání žalobce v souladu s ustanovením § 210 odst. 1 o.s.ř. doručováno.
4. Krajský soud v Brně jako soud odvolací (§ 10 o.s.ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno k tomu oprávněným subjektem (§ 201 o.s.ř.), směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 o.s.ř.), bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o.s.ř.), v souladu s ustanovením § 212a odst. 1 o.s.ř. přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení mu předcházející v rozsahu napadeném odvoláním i nad rámec odvolacích námitek bez nařízení jednání [§ 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř.], a poté dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.
5. Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že soud prvního stupně rozhodl ve věci samé rozsudkem ze dne 15. 11. 2017, č. j. 112 C 74/2016-250. Žalobce i žalovaná se proti rozsudku soudu prvního stupně odvolali. Následně rozhodl ve věci samé odvolací soud rozsudkem ze dne 28. 11. 2018, č. j. 70 Co 41/2018-344. Žalobce podal proti předmětnému rozsudku dovolání, a zároveň požádal o osvobození od soudního poplatku z dovolání. Poté soud rozhodl napadeným usnesením.

6. Dle ust. § 138 odst. 1 věta první o.s.ř. může předseda senátu na návrh přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.
7. V daném případě nelze v tomto stadiu řízení uzavřít, že by se ze strany žalobce jednalo o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Odvolací soud se proto dále zabýval otázkou, zda majetkové poměry žadatele odůvodňují přiznání osvobození od soudních poplatků či nikoliv.
8. Ohledně své majetkové situace žalobce v předloženém prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech tvrdil, že je rozvedený, pobírá starobní důchod ve výši 12 520 Kč, příspěvek na péči ve výši 8 800 Kč a příspěvek na mobilitu ve výši 550 Kč. V zaniklém a doposud nevypořádaném společném jmění manželů má pozemek parc. č. XXXXX / XXXXX v k. ú. XXXXX, obec XXXXX, jehož součástí je stavba garáže. Dále vlastní id. 1/100 pozemků parc. č. XXXXX / XXXXX XXXXX / XXXXX v k. ú. XXXXX, obec XXXXX. Jako výdaje uvedl dovoz obědů a poplatek za komunální odpad.
9. Výjimečnost užití institutu osvobození od soudních poplatků vychází ze samotného znění zákonného ustanovení. Z komentářové literatury vyplývá, že nedostatek prostředků na účtu či v hotovosti zdaleka neznamena nárok na osvobození. Jen mimořádné případy, kdy se poplatník ocitne nezaviněně, a nikoliv například v důsledku svého nezodpovědného podnikání či hospodaření, v celkově nepříznivé situaci, mohou vést k osvobození (k tomu viz komentář k § 138 *in JIRSA, Jaromír a kol. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář: podle stavu k 1. 4. 2014. Kniha II., § 79-180 občanského soudního řádu. Praha: Havlíček Brain Team, 2014.*)
10. Z ustálené judikatury vyplývá, že při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším podobným okolnostem. U fyzických osob bere v úvahu také jejich sociální poměry, zdravotní stav apod. Přihlédne nejen k výši příjmu žadatele a množství disponibilních finančních prostředků, ale též k jeho možnosti si tyto prostředky opatřit, jakož i k důsledkům, které by pro jeho poměry mohlo mít zaplacení příslušného soudního poplatku (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. 28 Cdo 1520/2016).
11. Odvolací soud porovnal v průběhu řízení žalobcem předložená prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech a dospěl k závěru, že soud prvního stupně postupoval správně, když žalobce osvobodil v rozsahu 85 %. Žalobce má oproti minulé žádosti, na základě které byl osvobozen v rozsahu 90 %, zvýšený starobní důchod o 2 538 Kč, příspěvek na péči o 800 Kč a příspěvek na mobilitu o 150 Kč. Je pravdou, že po rozvodu se již nezohledňuje příjem bývalé manželky žalobce, čímž se příjem žalobcovi domácnosti, ve které žije nyní sám, snížil, avšak na druhou stranu se výdaje žalobce snížily, neboť s ohledem na rozvod manželství již nemá žalobce vůči manželce vyživovací povinnost.
12. Poplatek za dovolání činí 14 000 Kč. Po osvobození od soudních poplatků v rozsahu 85 % bude mít žalobce povinnost uhradit soudní poplatek za dovolání v částce 2 100 Kč. Taková částka se odvolacímu soudu při zohlednění příjmů i zdravotního stavu žalobce jeví jako adekvátní. Odvolací soud v daném řízení neshledal prostor pro úplné osvobození od soudních poplatků a rozsah zvolený soudem prvního stupně je dle jeho názoru odpovídající.
13. Vzhledem ke shora uvedenému odvolací soud podle ustanovení § 219 o.s.ř. usnesení soudu prvního stupně potvrdil, a to v tom správném znění, že osvobození od soudního poplatku v rozsahu 85 % se týká dovolacího řízení.

14. O náhradě nákladů řízení odvolací soud nerozhodoval, neboť odvoláním napadené rozhodnutí soudu prvního stupně není rozhodnutím, jímž se řízení končí, a řízení nebylo již dříve skončeno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné.

Brno 27. května 2019

JUDr. Kateřina Čuhelová, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu